

Od autora

Przez tereny dawnej Wielkopolski przebiegały szlaki łączące Rzym z Morzem Bałtyckim. Niosły się nimi dobre i złe wieści przekazywane przez wędrowców, zakonników i kupców, którzy w czasie swoich podróży musieli poić konie, a czasami je wymieniać. Powstawały zajazdy, gdzie pisemnie i ustnie przekazywano sobie informacje. Taka forma komunikacji stała się zaczątkiem poczty. Pierwsze wzmianki świadczące o zrozumieniu potrzeby przemieszczania się kurierów po znanych, wytyczonych drogach pojawiły się już w czasach panowania Bolesława Chrobrego. Wokół istniejących gospód osiedlano się i rozwijano obronność, łowiectwo i myślistwo. Do głównych szlaków natomiast dodawano nowe, boczne drogi. W ten sposób powstawały sieci tras służących do przenoszenia różnego typu informacji oraz przesyłek powierzanych zaufanym osobom do dalszej ekspedycji.

Dzieje kraju, regionu lub miasta pisane są szlakami i znakami pocztowymi. Historia regionalnej poczty prowadzi do znajomości historii regionu. Zamiłowanie do historii Poznania zrodziło we mnie pasję i chęć zinwentaryzowania znaków pocztowych stosowanych przez poczty zlokalizowane w zmieniających się granicach tego miasta. Przez kilkanaście lat zbierałem materiały źródłowe, aż w końcu postanowiłem je usystematyzować. Dysponowałem głównie przesyłkami z różnymi adnotacjami pocztowymi, stemplami, datownikami i nalepkami. W niniejszym katalogu próbowałem odpowiedzieć – nie zawsze z sukcesem – na pytania o to, jaką te znaki spełniały funkcję i kiedy były stosowane. Jestem też przekonany, że rosnący poziom wiedzy na ten temat pozwoli na wypełnienie wszystkich białych plam w historii poczty.

Bardzo dziękuję kolegom i znajomym, którzy wspierali mnie i pomagali w pracy. Dziękuję również wszystkim obserwatorom moich zmagania, szczególnie instytucjom, które pozytywnie oceniły prezentowany katalog: Polskiej Akademii Filatelistyki, Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, Muzeum Historii Miasta Poznania, Dyrekcji Okręgu Poczty w Poznaniu. Szczególne podziękowania za pomoc kieruję do Dyrekcji Okręgu Poczty w Poznaniu z lat 2000–2009, Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, a zwłaszcza Pracowni Ikonografii prowadzonej przez Pana Jakuba Skuteckiego, oraz Biblioteki Raczyńskich. Chciałbym z wdzięcznością wspomnieć również o Towarzystwie Miłośników Miasta Poznania oraz Wielkopolskim Towarzystwie Przyjaciół Książki w Poznaniu. Trudno też nie docenić wiedzy i wyrozumiałości domowników, którzy udzielili mi wielkiego wsparcia.

Wszystkim za okazaną życzliwość serdecznie dziękuję.